

10.C.2 K

WINCENTY POL

Dzwon

WINCENTY POL

Dzwon

Na gościńcu do stolicy
Pełno ludu i pogłosek;
Wiozą dzwony z okolicy,
I z kaliskich wiosek.

Pod Kaliszem w wiosce małej
Na dniu jasnym¹ cud ujrzano:
W dzień świąteczny był lud cały
Na mszy świętej rano.

W samą chwilę podniesienia²
Runął z wieży sklepieniami
Dzwon największy — a z podsienia³
Przemówił słowami:

«Od pół wieku lud mój płacze,
Bo chleb polski żywi wroga;
Lecz i płacze, i rozpacze
Nie dochodzą Boga.

Powstanie, Polska, Rosja,
Niewola

Jam ludowi jękiem wtórzył⁴,
Przez pół wieku⁵ rany koił,
Płacz był próżny, jęk nie służył,
Moskal⁶ w kraju broił.

Dziś sprzykrzyłem próżne jęki⁷,
Przyprowadźcie sto par wołów,
I dołóżcie silnej ręki,
A zbędziem mozołów⁸.

Na okopach pod Warszawą
We trzy działa się rozplynę,
I odezwą zwołam krwawą —
Do modłów rodzinę.

¹na dniu jasnym — dziś popr. w dzień jasny. [przypis edytorski]

²podniesienie — najuroczystszy moment katolickiej mszy: podniesienie przez księdza celebrującego mszę i ukazanie zgromadzonemu wiernym ciała i krwi Chrystusa pod postaciami chleba (w formie hostii) i wina. [przypis edytorski]

³podnienie — a. podcienie: przestrzeń w dolnej części budynku (wysokością obejmująca tylko parter lub dwie kondygnacje) powstała w wyniku cofnięcia ściany zewnętrznej, oddzielona od ulicy filarami, a niekiedy szeregami arkad (jak w przypadku krakowskich Sukiennic). [przypis edytorski]

⁴wtórzyć — wtórować, towarzyszyć własnym głosem czyjemuś. [przypis edytorski]

⁵wieka — dziś popr. D. lp: wieku. [przypis edytorski]

⁶Moskal — Rosjanin; określenie o zabarwieniu pogardliwym, utworzone od nazwy stolicy Rosji, Moskwy. [przypis edytorski]

⁷sprzykrzyłem próżne jęki — dziś popr.: sprzykrzyły mi się próżne jęki. [przypis edytorski]

⁸zbyć mozołów — pozbyć się trudów. [przypis edytorski]

Tam opowiem moje żale;
Lecz nie żale to już płonne⁹,
Ha, zadzwonię! a podzwonne¹⁰
Zapłacą Moskale!»

⁹*płonny* — jałowy, bezowocny, nieprzynoszący rezultatu. [przypis edytorski]

¹⁰*podzwonne* — bicie w kościelne dzwony podczas pogrzebu na znak hołdu składanego zmarłemu oraz ostatniego wspomnienia o nim; także: opłata za bicie w pogrzebowe dzwony. [przypis edytorski]

Ten utwór nie jest objęty majątkowym prawem autorskim i znajduje się w domenie publicznej, co oznacza że możesz go swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać. Jeśli utwór opatrzony jest dodatkowymi materiałami (przypisy, motywy literackie etc.), które podlegają prawu autorskiemu, to te dodatkowe materiały udostępnione są na licencji Creative Commons Uznanie Autorstwa – Na Tych Samych Warunkach 3.0 PL.

Źródło: <http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/pol-dzwon>

Tekst opracowany na podstawie: Wincenty Pol, Pieśni Janusza, T. 1, wyd. Aleksander Jełowicki, Paryż 1833

Wydawca: Fundacja Nowoczesna Polska

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>). Reprodukacja cyfrowa wykonana przez Bibliotekę Narodową z egzemplarza pochodzącego ze zbiorów BN.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Aleksandra Sekuła, Marta Niedziałkowska, Weronika Trzeciak.

Okładka na podstawie: State Records NSW@Flickr, CC BY 2.0

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Nowoczesna Polska – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przekaż 1% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Nowoczesna Polska, KRS 0000070056.

Pomóż uwolnić konkretną książkę, wspierając **zbiórkę na stronie wolnelektury.pl**.

Przekaż darowiznę na konto: **szczegóły na stronie Fundacji**.